

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

DÜŞÜNCE KURULUŞLARI VE ETKİLERİ “KTO STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ”

Ahmet ÇELİK

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Ocak, 2016
www.kto.org.tr

İçindekiler

1	GİRİŞ	1
2	DÜŞÜNCE KURULUŞU / THINK TANK.....	2
2.1	Think-Tank Nedir?	2
2.2	Think Tankler Nasıl Sınıflandırılabilir?	3
2.3	Düşünce Kuruluşları Neden Önemli?.....	3
3	DÜNYADA DÜŞÜNCE KURULUŞLARI.....	5
4	TÜRKİYE’DE DÜŞÜNCE KURULUŞLARI	6
5	KTO STRATEJİK ARAŞTIRMA MERKEZİ	10
6	KAYNAKLAR	12

1 GİRİŞ

Bu rapor; ilk olarak “Düşünce Kuruluşu” kavramının neler içerdiğini, ortaya çıkış hikâyesini ve hangi ülkelerde etkin rol oynadığını anlatmayı hedeflemektedir. Raporun ikinci hedefi ise; genelde Türkiye, özeldde ise Konya merkezli düşünce kuruluşlarına yönelik bir durum tespiti ve kurulması planlanan yeni düşünce kuruluşu/araştırma merkezi hakkında görüş ortaya koymaktır.

Düşünce Kuruluşları (Think Tank), 20. asrın son yıllarından başlayıp günümüze kadar devam eden süreçte, uluslararası ilişkiler başta olmak üzere devlet politikalarının şekillenme sürecinde etkisini sürekli artıran bir konumda yer almıştır. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde aktif rol alan düşünce kuruluşlarının, sadece ABD değil dünyadaki birçok ülkenin politika şekillendirme süreçlerinde yer buldukları açıkça ortadadır. Diğer bir tabirle bu **“düşünce fabrikaları”**, önümüzdeki dönemde de dünya politikasında ağırlıklarını hissettirmeye devam edeceklerdir

Devletlerin karar alma süreçlerinin etkinliği artırmak, doğru politikalar izlenmesini sağlamak amacıyla, söylemsel olarak bir algı oluşturmak için kurulmuş, özel ve nitelikli çalışma/araştırma merkezleri olarak ifade edilen düşünce kuruluşları, iç politika da toplumun karşılaştığı sorunları tartışma ortamına sokup problemlerin değerlendirilerek doğru ve meşru sonuçlar elde edilmesini amaçlar.

Türkiye’deki think-tank sayısı anlamında son yıllarda olumlu gelişmeler gözlemlenmekte, fakat düşünce kuruluşlarının aktif olduğu ülkeler ile kıyaslandığında gelişmelerin (özellikle niteliksel anlamda) beklenen düzeyde olmadığı açıkça görülmektedir. Böylesi bir tablonun ortaya çıkmasında ekonomik, siyasi, toplumsal ve kültürel etkenlerin büyük rolü vardır.

Türkiye’de düşünce kuruluşlarının öneminin henüz tam kavranmadığı, devlet tarafından yeterli destek bulamadığı, özel sektörün yeterince ekonomik destek sağlayamadığı gerçekleri göz önünde bulundurulursa mevcut durumun nasıl olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Türkiye’de kâğıt üzerinde yüz civarında think-tank görünmesine rağmen aktif çalışan sayı 20-30 üzerine çıkmamaktadır.

Kâr amacı gütmeyen bu kuruluşların yaygınlaşması ve belli bir kalite oluşturması önemlidir. Ülkemizde de fikri kalite anlayışı güden düşünce kuruluşlarının öneminin artması ve bu tarz merkezlerin yaygınlaşması sevindirici bir haberdır.

2 DÜŞÜNCE KURULUŞU / THINK TANK

2.1 Think-Tank Nedir?

Konunun başında belirtilmesi gereken en önemli husus, think-tank kavramının kat’î çizgilerle tanımlanmış bir yapısı olmadığıdır. Farklı görüşler ile “Think-tank / Düşünce Kuruluşu” kavramın nasıl anlatıldığına bakalım;

- ✓ Think-tank; düşünce kuruluşu anlamına gelmekte olup, yaptıkları araştırmalarla karar alıcıların politikasında etkili olmayı hedefleyen ve aynı zamanda halkı gündemde olan konuya göre bilinçlendirmeyi amaçlayan araştırmacılardan oluşan bir organizasyondur.
- ✓ Düşünce kuruluşları; herhangi bir kâr amacı ve partizanlık anlayışı gütmeyen, araştırma yapmak amacıyla oluşturulan, akademik dünya ile devletlerin veya hükümetlerin politikalarının uygulamaya geçirilmesinde köprü vazifesi gören bağımsız kuruluşlardır.
- ✓ Düşünce kuruluşları; farklı formlarda, sosyal, ekonomik, kültürel, askeri, teknolojik gibi farklı alanlarda araştırmalar yapan, stratejiler, analizler üreten kuruluşlardır.
- ✓ Bir başka kaynakta; kelime anlamı olarak think tank; “araştıran, analizler yapan, yayınlar yayınlayan ve danışmanlık hizmetleri gerçekleştiren sivil toplum kuruluşu” olarak ifade edilmektedir.

Birçok düşünce kuruluşu, hükümetlerce, çıkar gruplarınca veya iş dünyasınca desteklenmekte ve finanse edilmektedir. Bazen de danışmanlık ve araştırmalardan da gelir elde edilmektedir.

“Entelektüel girişimciler” olarak da adlandırabileceğimiz bu düşünce kuruluşları, özgür, bağımsız yapılarıyla; yeni fikirler ve siyasi inisiyatifler yaratma aşamasında, siyasi partilerin baskılarından arınmış kurumlar olarak farklı ve yenilikçi birçok fikir ortaya koyabilmektedirler.

Kimi akademik çevreye göre ise think-tank kavramını “düşünce kuruluşu” olarak isimlendirmek pek açıklayıcı olmamaktadır. Bu tezi savunanlar; akademisyenler ve gazetecilerin de politik veya toplumsal konularda düşünce üretip raporlama yaptıklarını ve onlara da “think-tank” denmeyeceğini örnek göstermektedirler. “Siyasa (Policy) veya Araştırma Enstitüsü” gibi alternatif isimlendirmeleri çok daha açıklayıcı görmekteler.

Think-tank kısaca “**Araştırma merkezi, düşünce ve nazariye üreten uzmanlar kurulu**” olarak tanımlanabilir. ‘Düşünce kuruluşu’ ya da ‘Araştırma merkezi’ hem akademik camiada hem de pratikte en çok tercih edilen kullanımdır. Doğrusu think-tank yerine kullanılabilecek bir başka terim üzerinde henüz uzlaşmamıştır.

Bir think-tank'i gerçek anlamıyla başarılı kılan, özgür ve yenilikçi fikirler üretebilmek adına bağımsızlık öncelikli olmasıdır. Bu nedenle düşünce kuruluşlarının **bağımsızlığı önemlidir**. Bağımsız düşünce kuruluşları, hükümet kaynaklarının aksine hükümet dışı fonlardan beslenmektedir. Öyle ki bu durum onları hükümet dâhilindeki fonlardan beslenen toplulukların aksine, siyasi baskılardan ve yönlendirmelerden koruyarak, onlara farklı, yenilikçi ve alternatif politikalar üretmeleri konusunda destek sağlar.

2.2 Think Tankler Nasıl Sınıflandırılabilir?

Genel olarak think tankler üç grupta değerlendirilmektedir:

Birinci grup think tankler, *öğrencisiz üniversite* adını da taşıyan ideolojik bir yön aramadan hizmet sunan ve ticari kazancı ve prestiji önceleyen kuruluşlardır. Bu kategoriye; sosyal devlet ilkesine karşı çıkan Brookings Institution, muhafazakâr yönü kuvvetli American Enterprise Institute, liberal politikaları destekleyen Cato Institution, Avrupa'dan Royal Institute of International Affairs (İngiltere), Wissenschaft und Politik (Almanya) gibi kuruluşlar örnek verilebilir. Bu gruptaki kuruluşlar gizli ibaresi olmayan çalışmalarını basmakta ve internetten yayınlamaktadır.

İkinci grupta ise ideolojik yönleri belli olmasına rağmen *kendilerini bağımsız olarak tanımlayan* ve kazançtan çok ortak çıkarları amaçlayan kuruluşlar bulunmaktadır. Tek adam işletmesinden başlayıp gelişen büyüyen kuruluşlara kamuoyu araştırma şirketleri de dâhildir. Bu gruba örnek olarak Heritage Foundation, Institute for Policy Studies, Adam Smith Institute, Öko-Institut, Frankfurt Institut örnek verilebilir.

Üçüncü grupta ise *çıkar amaçlı kuruluşlar* bulunmaktadır. Bu kuruluşlar sendika veya siyasi partilerle organik bağları olan enstitüleri içinde barındırır. Bu türden enstitüler bağlı oldukları organizasyonun politik hedeflerine ulaşması için gerekli yöntem ve söylemi üretirler ve bu işlevleri dolayısıyla ABD'de politik işletmeler olarak anılmakta ve halkla ilişkiler uzmanları ya da lobiciler ile aynı kategoride değerlendirilmektedirler.

2.3 Düşünce Kuruluşları Neden Önemli?

Bazı Batılı ülkelerde düşünce/araştırma kuruluşlarının gerek iç, gerekse dış siyasetin oluşturulmasında geleneksel olarak önemli rolleri bulunmakta. Bugün sadece ABD'deki düşünce kuruluşlarının sayısı binli rakamlarla ifade edilmektedir. Düşünce kuruluşları Batı'nın asırlık danışmanlık geleneğinin kurumsallaşması olarak tanımlanabilir. Bu kuruluşlar belli alanlarda uzmanlaşırlar, ülkenin ana sorunlarında nitelikli uzmanlık ve örgütlenmeyi temin ederler.

Düşünce kuruluşlarını, o ülke için hayati bilgileri ve analizleri üreten, yüksek katma değerli mamul ortaya koyan fabrikalar gibi görmek de mümkündür. Bu bağlamda; gelişmeyi sağlayan diğer bilgi kurumları gibi düşünce kuruluşları da adaletin, kalkınmanın ve ilerlemenin vazgeçilmez aktörleridir. Bir ulus kendi kavramlarını, kendi analizlerini ve yaklaşımlarını geliştirmedeği sürece başka ülkelerin kavram ve analizlerine mahkûm olur. Bu ise fikri bağımlılıktır ki, bağımlılıkların en tehlikesidir.

ABD’deki think tank’lerin dünya çapında güçlü olmasının sebeplerinin başında şunlar sayılmaktadır:

- Fikir, rapor ve belgelerini yönetime ulaştırma konusunda çok az engelle karşılaşmaları,
- Görüş, rapor ve belgeleri hem iç hem de uluslararası kamuoyuna rahat aktarabilmeleri,
- Çok geniş bütçelerinin olmaları.

Özellikle dış politika da çok etkin olan ABD “think tank”leri, ürettikleri fikir ve öngörülerini yaygın hale getirerek meşrulaştırmak, öne çıkartarak hem politika belirleyip hem de yüklü miktarlarda paralar kazanabilmek için çeşitli taktikler oluşturmakta ve değişik kanallarla yönetime ulaşmak için uğraşmaktadır.

Raporlar yayınlaması, dergi ve kitap gibi yayınlar çıkarılması ve proje üretilmesi gibi çalışmalar bu kuruluşların temel uğraş alanlarıdır ve bu yayınlar ABD başkanları, temsilciler meclisi ve senato üyeleri tarafından dikkate alınmaktadır. Yani ABD’nin yönetsel karar alma mekanizmaları için think tankler hayati öneme sahip kuruluşlardır. Bu kuruluşlar yayınların ve önerilerin dışında ayrıca yönetime gelen hükümetler için nitelikli ve yetiştirilmiş eleman da sağlayarak karar alma süreçlerine her şekilde dâhil olmaktadır. Bu anlamda dikkat edilecek olursa ABD’de think tankler devletle (özellikle derin devletle) iç içedir ve iç kamuoyundan uluslararası ilişkilere kadar her noktada, görünen ve görünmeyen tüm devlet kademelerini yönlendirmektedir. Bu yüzden devletin farklı kademelerinden bağışlar ve destekler almaktadırlar. Bütün bunların yanı sıra ABD’deki think tanklerin içerisinde Yahudi etkisi çok yoğundur ve bu etki İsrail’in güvenliği, Ortadoğu’daki planlar, İran’a karşı tavır, Arap Baharına bakış gibi birçok konuda ABD’nin yapacaklarını belirlemektedir.

ABD’deki think tanklerde Yahudi etkisine bazı örnekler vermek mümkündür:

- ! Washington Institute for Near East Policy isimli düşünce kuruluşu 1985 yılında kurulmuş ve İsrail için stratejiler üretmeye başlamıştır. Üyeleri ise çeşitli dönemlerde yönetimde yer almış (Dışişleri eski Bakanı, NATO eski genel sekreteri, ABD Milli Güvenlik Konsey danışmanı vs.) kişilerden oluşmaktadır.

- ! Yine Middle East Forum adlı kuruluş Arap ve Müslümanlara karşı düşmanlıklarıyla tanınmaktadır.
- ! National Review Online, İsrail güvenlik sorunları ile yakından ilgili bir kuruluştur.
- ! American Enterprise Institute ise ABD yönetiminde ciddi söz sahibi olan bir kuruluştur. Bu kuruluşun yöneticilerinden birisi olan Michael Ledeen **“Dünyanın kalan kısmının dalga geçmediğimizi anlaması için neredeyse her on yılda bir ABD’nin Allah’ın belası bir ülkeyi seçip dümdüz etmesi gerekiyor”** diyerek dünya üzerinde yapılan katliamların nedenini çok net ortaya koymaktadır.
- ! Heritage Foundation, R. Reagan dönemindeki Yıldız Savaşları projesi ve İsrail’le stratejik ittifak gibi politikalarının mimarıdır.

Bunun gibi daha birçok sayılabilecek think tankler ABD’nin dünya hegemonyası ve İsrail güvenliği ile Ortadoğu politikalarının belirleyicileri konumundadır.

Diğer ülkelerdekilerden çok daha farklı ve güçlü olan ABD’deki bu think tanklerin dış politika oluşumlarında, yürütülmesinde ve kamuoyunda meşrulaşmasında, tüm dünyada ortaya çıkan karmaşalarda, işgal ve talanda önemli etkileri mevcuttur. Cumhuriyetçi ya da Demokratlardan kim kazanırsa kazansın think tanklerin ABD yönetiminde doğrudan etkileri vardır ve sadece dış politikadaki öncelikleri değişmekte ama ana eksenden vazgeçilmemektedir.

3 DÜNYADA DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Genel olarak ‘Düşünce Kuruluşları’ (Think Tank) 20. yüzyılın başlarında Amerika’da kurulmaya başlanmış ve daha sonra yine aynı yüzyılın ortalarında özellikle Amerika ve Avrupa’da yaygınlaşmaya başlamıştır. **Bu kuruluşların ortaya çıkmasındaki en büyük etken, devletlerin dış politikalarına seçenek ve kaynak sunabilme ihtiyacı olmuştur.** Bilhassa soğuk savaş sürecinde Amerika ve Avrupa’daki kuruluşlar, dış politika ve güvenlik alanlarında düşünce üretmekle kendilerini yükümlü hissetmişlerdir.

“Think Tank” ifadesi ilk olarak Brookings Institution tarafından 1927 yılında kullanılmış ancak popüler anlamda kullanımı 1950’li yılları bulmuştur. ‘Düşünce Kuruluşları’ Amerika’da daha faaldirler ve aktiftirler, diğer bir tabirle ABD’deki kuruluşlar hükümet politikalarında önemli bir yere sahiptir.

Günümüz dünyasında çok sayıda düşünce kuruluşu bulunmaktadır. En fazla düşünce kuruluşu (Think Tank) ABD’de bulunmakta olup sayıları yaklaşık 1.800 civarındadır. 2012 yılı itibarıyla Avrupa Birliği’nde 1.485, Çin’de 425, Hindistan’da 292, İngiltere’de 286, Almanya 194, Fransa’da 176 düşünce kuruluşunun olduğunu görülmektedir.

Düşünce kuruluşu, araştırma kuruluşu vb. olarak ifade edilen bu kurumların aynı bağımsızlık ve nesnellikte oldukları söylenememektedir. Dünyadaki kuruluşlara bakıldığında, durumun ne kadar karmaşık olduğunu görülecektir. James G. McGann tarafından bu kuruluşlar altı kategoriye ayrılmaktadır:

- I. **Siyasi Partilerle Doğrudan İlişkili** (örnek: Almanya’da Hıristiyan Demokrat Birliği’ne bağlı Konrad Adenauer Vakfı),
- II. **Devletle Doğrudan İlişkili** (örnek: Çin Kalkınma Enstitüsü),
- III. **Yarı-Devlet** yani devletten büyük finans desteği alan ama resmi olarak devletin bir parçası olmayanlar (örnek: ABD’de Woodrow Wilson International Center for Scholars),
- IV. **Bağımsız** (örnek: ABD’de Brookings Enstitüsü ve İngiltere’de Chatham House),
- V. **Yarı-bağımsız** yani devletten bağımsız olan fakat kaynaklarının çoğunu belli bir bağışçıdan alanlar (örnek: Belçika’da European Trade Union Institute, AB ve Ticaret Odaları Birliği tarafından finanse edilmektedir),
- VI. **Üniversiteye Bağlı** (Örnek: Stanford Üniversitesine bağlı Hoover Enstitüsü).

4 TÜRKİYE’DE DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Türkiye açısından ‘Düşünce Kuruluşlarının’ işleyişinin Amerika ve Avrupa’daki gibi olmadığı görülmektedir. ‘Düşünce Kuruluşları’, Türkiye’deki yapılanmalarının ilk yıllarında hükümetlerin politika belirleme süreçlerinde yer almamakta idiler. Her ne kadar think-tank sayısı ve niteliği anlamında son yıllarda olumlu gelişmeler gözlemlense de gelişmenin beklenen düzeyde olmadığı bir gerçektir. Türkiye’de kâğıt üzerinde yüz civarında think-tank görünmesine rağmen fiiliyatta sayının o kadar olmadığı görülecektir. Dolayısıyla Türkiye gibi bölgesel liderliğe soyunan bir ülkenin düşünce/araştırma kuruluşu anlamında çok daha ileri düzeylere gelmiş olması gerekir.

Murat Kirişçi, Türkiye’deki düşünce kuruluşlarından bahsederken ilk temelin 1969 yılında kurulan “Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkez”i ile atıldığını ifade etmektedir. 1974 yılında kurulan “Dış Politika Enstitüsü” bu temeli yükseltmek istemiş ama 90’lara kadar yeni merkezler kurulmamıştır. 90’lı yıllarda konuya ilgi artmış ve Genelkurmay Başkanlığı’ndan sivil toplum örgütlerine kadar farklı kulvarlarda değişik düşünce kuruluşları kurulmaya başlanmıştır. Değişen dünya şartlarının Türkiye’ye yüklemiş olduğu yeni görevler, bu kuruluşların önemini ve sayısını arttırmış, Türkiye’nin AB üyeliği ve bu üyelik için yapılan çalışmalar da think tanklerin Türkiye’de varlığını ve etkisini genişletmesinde yararlı olmuştur.

Son yıllarda Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulan araştırma merkezleri, bürokrat, akademisyen ve/veya nitelikli, konusunda uzman araştırmacılarla bünyesini kuvvetlendirmiş olan düşünce kuruluşları gibi yapılar, dış politika yapımında kendisinden görüş ve öneri alınan kuruluşlar haline gelmeye başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir zihniyet dönüşümü içerisine girmiş, sürekli dile getirilen “Küresel Köy: Dünya” kavramına uygun bir şekilde çok eksenli dış politika sisteminin desteklenmesi için araştırma merkezlerine, düşünce kuruluşlarına değer verir hale gelmiştir.

Türkiye'nin her anlamda gelişmesiyle ortaya çıkan ve gün geçtikçe nicelik yanında nitelik de kazanan **Türk düşünce kuruluşları Türkiye'nin geleceğinde de büyük rol oynayacaklardır.** Ekonomide, sanayide, tarımda ve gün geçtikçe bilimde kendisini ispatlayan bir Türkiye, yerelden ulusala doğru yol almayı bilen ve yol gösterici özellikleriyle dolu dolu ürünler ortaya koyan düşünce kuruluşları ile 2023 ve ileriki dönemler hedeflerine daha güçlü adımlar ile koşacaktır.

Bu noktada araştırma merkezlerinin önemi bir kez daha gözler önündedir. Bu bağlamda Dışişlerinin izlediği politika ülkemizde nitelikli araştırma merkezlerinin sayısının artmasına neden olmuştur. Araştırma merkezlerinin sayı ile ifade edilmesi doğru olmamakla birlikte nitelikli araştırma merkezlerinin sayısı ülkemiz için önem arz etmektedir. Türkiye’de bulunan önemli düşünce kuruluşları ekteki listede görülebilir.

Listeden de görüleceği üzere Türkiye’deki düşünce kuruluşlarının ekseriyeti 2000 yılı ve üzerinde kurulmuştur. Listedeki isimler, web sayfası aktif ve bilgileri internet ortamında bulunan kuruluşlardan derlenmiştir. Son yıllarda think tank'lere ihtiyacın arttığını gören gerek akademik camia gerekse farklı vakıflar, eksiklik gördükleri sahalarda aktif tol oynamak üzere kendi düşünce kuruluşlarını / araştırma merkezlerini kurmuşlardır.

Niceliksel olarak sayıları hızla artmakla birlikte, ekteki kuruluşlar arasında da olmak üzere birçok araştırma merkezinin faal çalışmadığı, başlangıç aşamasından çok fazla ileriye gidemediği de görülmektedir.

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

DÜŞÜNCE KURULUŞLARI VE ETKİLERİ

“KTO STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ”

AHMET ÇELİK

TÜRKİYE'DEKİ DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Sn	Kuruluş adı	Kısaltması	İl	Kuruluş
1	Actus Sağlık Araştırmaları ve Sosyal Stratejiler Geliştirme Merk.	ACTUS	İstanbul	2009
2	Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi	ASSAM	İstanbul	
3	Akademik Araştırma Enstitüsü	AAE	ESKİŞEHİR	2013
4	Akbank Düşünce Kulübü	ADK	İstanbul	2008
5	Alternatif Politikalar Merkezi	APM	Ankara	2004
6	Anadolu Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ANASAM	ESKİŞEHİR	
7	Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi	ADAM	Ankara	2006
8	Ankara Global Araştırmalar Merkezi	AGAM	Ankara	2006
9	Ankara Politikalar Merkezi	APM	Ankara	2014
10	Ankara Strateji Enstitüsü		Ankara	2011
11	Araştırma ve Etütler Merkezi	AREM	Ankara	2005
12	ARI Hareketi	-	İstanbul	1994
13	Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi	ASAM	Ankara	1999
14	Başkent Üniversitesi Stratejik Araşt. Uygulama Merkezi	BAŞKENT-SAM	Ankara	
15	Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi	BİLGESAM	İstanbul	2008
16	Birlik Stratejik Araştırmalar Merkezi	BİRSAM	İstanbul	
17	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Stratejik Araşt. Merkezi	ÇOMÜ-SAM		
18	Dış Politika Enstitüsü	DPE	Ankara	1974
19	Ege Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ESAM (2)	İzmir	
20	Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezi	EDAM	İstanbul	2005
21	Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi	ESAM	Ankara	1969
22	Erciyes Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ERUSAM	Kayseri	2011
23	Global İlişkiler Forumu	GIF	İstanbul	2009
24	Global Politikalar Araştırma Merkezi	GLOPOL	Konya	2006
25	Global Strateji Enstitüsü	GSE	Ankara	
26	Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi	GASAM	İstanbul	2004
27	Güvenlik Stratejileri Araştırma Merkezi	GÜSAM		
28	Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araşt. Enstitüsü	SAREN	İstanbul	2003
29	Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi	HAZARSAM	Elazığ	
30	Hürriyet Hukuk Hoşgörü Hareketi	3H	İstanbul	2006

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

DÜŞÜNCE KURULUŞLARI VE ETKİLERİ

“KTO STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ”

AHMET ÇELİK

TÜRKİYE'DEKİ DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Sn	Kuruluş adı	Kısaltması	İl	Kuruluş
31	İstanbul Stratejik Düşünce ve Araştırma Merkezi	İSDAM	İstanbul	2012
32	Karadeniz Araştırmaları Merkezi	KaraM	Ankara	2008
33	KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı	KÖKSAV	Ankara	1991
34	Marmara Grubu Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı	-	İstanbul	1985
35	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ekonomik Araşt. Merkezi	ERC	Ankara	
36	Orta Doğu ve Afrika Araştırmaları Merkezi	ODAM	Ankara	2004
37	Orta ve Doğu Avrupa Stratejik Araştırmalar Grubu	ODSTA	Ankara	2013
38	Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi	ORSAM	Ankara	2009
39	Orta-Doğu ve Afrika Araştırmacıları Derneği	ORDAF	İstanbul	2008
40	Sahipkiran Stratejik Araştırmalar Merkezi	SASAM	Ankara	2012
41	Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı	SETA	Ankara	2005
42	Stratejik Araştırma ve Etüt Merkezi	SAREM		2002
43	Stratejik Araştırmalar Merkezi	SAM	Ankara	1995
44	Stratejik Düşünce Enstitüsü	SDE	Ankara	2009
45	Temel Stratejik Araştırmalar ve Danışmanlık	TSA	Ankara	2009
46	Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi	TURAN-SAM	Kars	
47	Türk Akademisi Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı	TASAV	Ankara	2012
48	Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi	TASAM	İstanbul	2002
49	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı	TEPAV	Ankara	2004
50	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı	TESEV	İstanbul	1994
51	Türkiye Ekonomik ve Stratejik Araştırmalar Merkezi	TESAM	İstanbul	2008
52	Türkiye Kültür Araştırmaları Grubu	-	İstanbul	1999
53	Türkiye Ulusal Güvenlik Stratejileri Araştırma Merkezi	TUSAM	Ankara	2004
54	Ulusal Enerji Forumu	-	İstanbul	2001
55	Ulusal Güvenlik ve Stratejik Araştırmalar Derneği	UGSAD	Ankara	1992
56	Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Analizler Merkezi	TÜRKSAM	Ankara	2002
57	Uluslararası Kültürel Araştırmaları Merkezi	UKAM	İstanbul	2012
58	Uluslararası Orta Doğu Barış Araştırmaları Merkezi	IMPR	Ankara	2012
59	Uluslararası Politika Araştırmaları Merkezi	UPAM	Ankara	2012
60	Uluslararası Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Merkezi	USGAM	Ankara	
61	Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu	USAK	Ankara	2001

5 KTO STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Jeopolitik özellikleri, sosyo-ekonomik yapısı, tarihi, kültürel birikimi, ticaret, sanayi, tarım ve turizm potansiyeli, güçlü olduğu sektörleri başta olmak üzere Yeni Türkiye'nin Yeni Merkezi olma yolunda koşan, çabalayan bir şehir Konya...

Ekonomik kalkınmanın sağlanması ve yüksek milli gelire sahip olmanın yolu olarak görülen ihracatta ülkemiz açısından çok önemli bir role sahip şehir Konya...

Bünyesinde bulundurduğu 5 üniversite, 3 büyük Oda-Borsa, maziden beri süregelen bilgi, tecrübe ve hoşgörü temelli onlarca vakıf ile madden ve manen dolu bir şehir Konya...

Yukarıda da ufak bir girizgâh ile anlatılmaya çalışılan Konya, son yıllardaki ekonomik, siyasi ve kültürel atılımları ile Türkiye'nin her yönden gelişimi ve kalkınması için ciddi bir tecrübe kaynağı olmaya da namzettir.

Hızlıca Mevlana'nın hoşgörüsü, Sadrettin-i Konevi'nin felsefesi, Şems-i Tebrizi'nin muhabbeti, Karatay Medresesi'nden bugüne oluşan akademik kültürü ve yakın tarihe bakıldığında farklı görüşlerdeki liderlerin siyasi görüşleri vb. argümanlar sıralandığı vakit, Konya beşeri sermayesinin bir düşünce kuruluşu veya araştırma merkezi çıkarması fazlasıyla mümkündür, hatta elzemdir.

1251 yılında Celâleddin Karatay adına kurulan Karatay Medresesi, Türk- İslam medeniyetine hizmet eden en köklü eğitim kurumumuzdur. Bir başka deyimle Medrese, Selçuklular zamanında bir vakıf üniversitesi olarak görev yapmıştır. Bu seçkin eserin adını yeniden yaşatma ve ölümsüz hizmetleri sürdürme görevini, adını Karatay Medresesi ve Konya Ticaret Odası'ndan alan KTO Karatay Üniversitesi üstlenmiş olup, 2016 yılında da 4 binin üzerinde talebesi ile misyonunu yerine getirmeye devam etmektedir.

Düşünce kuruluşları/araştırma merkezleri, bünyelerinde istihdam ettikleri “beyin”lerin gücü, kalitesi nispetinde güçlüdür, başarılıdır. Bu kuruluşlarda çalışacak genç beyinlerin yetiştirilmesinin önemi yanı sıra bu merkezlere toplum, devlet ve özel sektör olarak her türlü destek olunması da mutlaka gerekmektedir.

Konya Ticaret Odası, merkezi Konya olan ve bölge başta olmak üzere Türkiye'ye hizmet verme amacıyla bir “Stratejik Araştırmalar Merkezi” kurabilecek kurumların başında gelmektedir. KTO'nun özellikle son yıllardaki çalışmaları, raporları ve ticaret sanayi âlemine yönelik faaliyetleri incelendiğinde, KTO Karatay Üniversitesi'nin her geçen gün kurumsallaşmasını tamamlayan, akademik kadrosunu güçlendiren yapısı değerlendirildiğinde KTO tarafından temeli atılacak olan “KTO Stratejik Araştırmalar Merkezi”nin, Konya ve ülkemiz için büyük bir adım olacağı kesindir.

Konya Ticaret Odası; KTO Karatay Üniversitesi ve Konya’daki diğer üniversiteler ile sürekli olarak iletişimde olmuş, gerek Yeni İpek Yolu Dergisi’nin ilmi, siyasi, ekonomik makalelerinde, gerekse Meslek Ahlakı ve Ahilik, İslam Ticaret Hukuku vb. konularda bünyesindeki mevcut beşeri sermayeyi kullanarak “Konya’dan Dünya’ya” mesajlarını başarı ile sunmuştur.

Türkiye’de faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının birçok farklı sorunla karşılaştığı aşikârdır. Bunların başında ekonomik sorunlar gelmekle birlikte, kuruluşların teşekkül ve/veya temsil ettikleri yapılardan kaynaklanan sorunlar da göz ardı edilmemelidir.

KTO Stratejik Araştırmalar Merkezi ise Türkiye’nin en büyük ve en köklü odalarından olan Konya Ticaret Odası tarafından kurulacaktır. Dolayısıyla KTO Stratejik Araştırmalar Merkezi’nin; kurucusu olduğu Konya Ticaret Odası’nın, geçmişi Karatay Medresesi’ne geleceği KTO Karatay Üniversitesi’ne bağlı akademik altyapısı, oda bünyesindeki birimlerin uzun yıllardır süregelen rapor, eğitim, analiz vb. üzerindeki başarıları, en önemlisi de yenilikçi ve yapıcı bakış açısına sahip bir yönetim anlayışı ile Türkiye’nin en önemli yerel ve bölgesel düşünce kuruluşlarından olacağı aşikârdır.

KTO Stratejik Araştırmalar Merkezi, bölgesel, ulusal ve uluslararası sorunlara yönelik çalışmalar yapacak; siyaset, ekonomiye toplum-kültür alanlarında bilgi üretmek üzere çözüm yolları sunacak ve bunları kamuoyuyla paylaşacaktır.

KTO Stratejik Araştırmalar Merkezi, küresel sorunları tarihi ve kültürel derinlik içerisinde ele alacak, bugüne yönelik bilgi üretimine ek olarak gelecek için de yeni projeksiyonlarda bulunmayı amaçlayacaktır.

Sonuç olarak; Konya Ticaret Odası tarafından sürekli dile getirilen ve Konya’nın yeni Türkiye yolunda “Merkez Şehir” olma noktasındaki hedefleri ile aynı doğrultuda çalışacak, Karatay Medresesi ruhunu çalışmalarına aksettirecek ve yerelden ulusala, ulusaldan küresele giden yolda Türkiye’ye yol çizip yön verecek bir araştırma merkezi Konya için bir an önce kurulmalıdır ve bunun öncüsü de Konya Ticaret Odası olmalıdır.

6 KAYNAKLAR

- Bekir GÜR, “Efsaneler Sarmalında ‘Think Tank’ler”, SETA Vakfı, 4 Şubat 2014
- Bilal KARABULUT, “Dünyada Ve Türkiye’de Think Tank Kuruluşları: Karşılaştırmalı Bir Analiz”, Akademik Bakış Dergisi, Cilt 4 Sayı 7, 2010
- Furkan Güldemir, Okan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler “Düşünce Kuruluşları: Dünyadaki Ve Türkiye’deki Yeri Ve Önemi”
www.orsam.org.tr/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2012725_Think%20tank.pdf
- <http://politikakademi.org/2013/07/turkiyede-faaliyet-gosteren-dusunce-kuruluslari/>
- Murat Kirişçi, Düşünce kuruluşlarının etkileri ve önemi, 17.08.2012,
<http://www.timeturk.com/tr/makale/murat-kiris/dusunce-kuruluslarinin-etkileri-ve-onemi.html>
- Özdem SANBERK, USAK Başkanı, <http://www.usak.org.tr/page.php?id=14>
- Sami ZARİÇ, “Türkiye’de Think-Tank Kuruluşları Ve Karşılaştıkları Sorunlar”, Akademik Bakış Dergisi, Sayı: 31, Temmuz – Ağustos 2012
- Vikipedi, Özgür Ansiklopedi, Türkiye'deki Düşünce Kuruluşları Listesi, 1 Aralık 2015